Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci
předsedkyně

8.9.2025

Pan Johan Van Overtveldt
předseda
Rozpočtový výbor
BRUSEL

Věc: Stanovisko k uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům na základě žádosti Belgie – EGF/2025/001 BE/BelGaN – Belgie (2025/0198(BUD))

Vážený pane předsedo,

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci byl v rámci daného postupu pověřen, aby Vašemu výboru poskytl stanovisko. Výbor se na své schůzi dne 2. září 2025 rozhodl poskytnout toto stanovisko ve formě dopisu.

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci projednal tuto záležitost na své schůzi dne 8. září 2025. Výbor se na této schůzi rozhodl předložit Rozpočtovému výboru jakožto příslušnému výboru níže uvedené stanovisko.

S pozdravem

Li Andersson

STANOVISKO

A. vzhledem k tomu, že dne 21. února 2025 předložila Belgie žádost o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení (EU) 2021/691 (nařízení o EFG) v důsledku propouštění ve společnosti BelGaN BV (BelGaN) v Belgii v hospodářském odvětví, které je v rámci klasifikace NACE Revize 2 řazeno do oddílu 26 (Výroba počítačových, elektronických a optických výrobků); vzhledem k tomu, že k propouštění v podniku BelGaN došlo v provincii Východní Flandry, regionu úrovně NUTS 2 (BE23);

B. Belgie podala žádost podle kritérií pro pomoc stanovených v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) 2021/691, který vyžaduje ukončení činnosti, jež se týká nejméně 200 propuštěných pracovníků během referenčního období v délce čtyř měsíců (v tomto případě od 31. července 2024 do 30. listopadu 2024) v jednom podniku v členském státě, včetně pracovníků propuštěných dodavateli uvedeného podniku a výrobci, kteří jsou jeho odběrateli, nebo osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost; vzhledem k tomu, že po posouzení této žádosti dospěla Komise v souladu se všemi příslušnými ustanoveními nařízení o EFG k závěru, že podmínky pro poskytnutí finančního příspěvku z EFG jsou splněny;

C. vzhledem k tomu, že žádost se týká 417 propuštěných pracovníků (způsobilých příjemců), jejichž činnost ve výše uvedených hospodářských odvětvích skončila;

D. vzhledem k tomu, že Komise dne 26. srpna 2025 předložila Parlamentu a Radě návrh rozhodnutí o uvolnění prostředků z EFG ve prospěch Belgie na podporu opětovného začlenění všech propuštěných pracovníků (417 cílových příjemců) na trh práce;

E. vzhledem k tomu, že událostí, která vedla k tomuto propouštění, je úpadek podniku BelGaN; vzhledem k tomu, že podnik BelGaN převzal výrobní a výzkumná a vývojová zařízení amerického výrobce polovodičů Onsemi v Oudenaarde s cílem rozvíjet technologie čipů s využitím nitridu gallitého (GaN); vzhledem k tomu technologie GaN má v odvětví polovodičů významný potenciál a nabízí podstatné zlepšení výkonnosti a účinnosti ve srovnání s tradičními čipy na bázi křemíku; podnik BelGaN, který se prezentoval jako výrobce polovodičů se zaměřením na automobilový průmysl, aktivně hledal nové investory, aby podnítili jeho kapitálově náročný přechod od výrobce čipů na bázi křemíku k výrobci čipů na bázi nitridu gallitého; vzhledem k tomu, že potenciál využití nitridu gallitého však k udržení podniku při životě nestačil a rok 2023 skončil pro podnik BelGaN nezdarem a znamenal čistou ztrátu ve výši 8,3 milionu EUR z příjmů ve výši 55 milionů EUR, což se přisuzuje rostoucím nákladům na energii, chemické látky a pracovní sílu; vzhledem k tomu, že podnik nemohl získat dostatečné investice, což v konečném důsledku vedlo k jeho konci; podnik BelGaN ukončil činnost a dne 30. července 2024 vyhlásil úpadek, což vedlo k propuštění 417 pracovníků;

F. vzhledem k tomu, že v Belgii se od roku 2022 počet úpadků neustále zvyšuje; vzhledem k tomu, že v roce 2024 vyhlásilo úpadek více než 11 000 podniků; z toho se 57 % nacházelo ve Vlámsku, což je nejvyšší počet od roku 2013; vzhledem k tomu, že v důsledku toho zaniklo 32 566 pracovních míst (59 % ve Vlámsku), což je o 18,3 % více než v roce 2023; vzhledem k tomu, že vlámský trh práce ovlivňují kromě toho

nedávné restrukturalizace, jako jsou propouštění v podnicích Van Hool, Sappi a Purmo, v souvislosti s nimiž Belgie požádala o podporu z EFG: nabídka pracovních míst v tomto odvětví se snížila;

G. vzhledem k tomu, že území Oudenaarde je propouštěním ve společnosti BelGaN postiženo nejvíce; vzhledem k tomu, že počet nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání v Oudenaarde se v prosinci 2024 meziročně zvýšil o 9 %; vzhledem k tomu, že tento nárůst byl obzvláště významný u vysoce kvalifikovaných (+13,5 %) a středně kvalifikovaných (+12,9 %) nezaměstnaných pracovníků; u osob s nízkou kvalifikací došlo k 3% nárůstu; vzhledem k tomu, že v Oudenaarde se počet volných pracovních míst oznámených zaměstnavateli vlámské veřejné službě zaměstnanosti VDAB (dále jen „úřad VDAB“) v roce 2024 meziročně snížil o 17,7 %; vzhledem k tomu, že počet nabízených pracovních míst vykazoval v roce 2024 ve srovnání s rokem 2023 stejný sestupný trend, a to snížení o 21,8 %; pokud by se zohlednila pouze průmyslová povolání, snížení by představovalo 32,4 %, což naznačuje, že se pracovní trh zpomaluje; vzhledem k tomu, že podle úřadu VDAB kombinace stárnoucí pracovní síly a nedostatečného zájmu mladších lidí o STEM (přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematiku) ztěžuje nahrazení pracovníků v průmyslu, kteří odešli do důchodu, což by se mohlo ukázat jako výhoda pro bývalé pracovníky společnosti BelGaN při změně zaměstnání;

H. vzhledem k tomu, že úpadek společnosti BelGaN přišel nečekaně; po dohodě se zástupci pracovníků: Belgickou všeobecnou federací práce (ABVV) a Konfederací křesťanských odborových svazů (ACV) se úřad VDAB rozhodl začít poskytovat pracovníkům opatření okamžitě a nečekat na případné převzetí; vzhledem k tomu, že možnosti příprav byly proto jen omezené; vzhledem k tomu, že společnost Thema Foundries potvrdila, že obsadí bývalou lokalitu společnosti BelGaN za účelem zřízení nového centra pro výrobu fotonických čipů ve Vlámsku; vzhledem k tomu, že by tak mohly vzniknout nové pracovní příležitosti pro bývalé pracovníky ze společnosti BelGaN, kteří byli propuštěni v loňském roce a kteří využili pomoci z EFG;

I. vzhledem k tomu, že EFG nepřekročí maximální roční částku 30 milionů EUR (v cenách roku 2018), jak je stanoveno v článku 8 nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027, ve znění nařízení Rady (EU, Euratom) 2024/765 ze dne 29. února 2024;

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci proto vyzývá Rozpočtový výbor jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že cílem EFG je projevit solidaritu s příjemci a poskytnout jim podporu; domnívá se, že finanční příspěvky z EFG by měly být zejména zaměřeny na aktivní opatření politiky trhu práce a na individualizované služby tak, aby příjemci pomoci mohli rychle najít slušné a dlouhodobé zaměstnání buď v původním, nebo jiném odvětví jejich činnosti; zdůrazňuje, že je důležité připravit pracovníky na naléhavě potřebnou ekologickou a digitální transformaci evropského hospodářství a společnosti a podpořit je v tomto směru; v této souvislosti opětovně zdůrazňuje důležitou úlohu Unie, neboť pomáhá financovat získávání kvalifikací potřebných pro spravedlivou transformaci v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, mimo jiné i z prostředků EFG;

2. souhlasí s Komisí, že podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG byly splněny, a Belgie má proto podle uvedeného nařízení nárok na finanční příspěvek ve výši 931 690 EUR, což představuje 85 % celkových nákladů, které činí 1 096 107 EUR a zahrnují výdaje na individualizované služby ve výši 1 052 607 EUR a výdaje na přípravné, řídící, informační a propagační, kontrolní a vykazovací činnosti ve výši 43 500 EUR;

3. konstatuje, že Belgie uvedla, že vnitrostátní pracovní právo týkající se aktivního řízení restrukturalizace vyžaduje, aby podniky procházející restrukturalizací zřídily oddělení zaměstnanosti, jehož účelem je poskytnout pracovníkům propuštěným v souvislosti s hromadným propouštěním 30 hodin služeb souvisejících s přeřazením do jiného zaměstnání (outplacement) v období tří měsíců (60 hodin během šesti měsíců v případě pracovníků starších 45 let); avšak vzhledem k tomu, že tato právní povinnost neplatí v případě úpadku, poskytl úřad VDAB pracovníkům služby outplacementu z vlastních prostředků;

4. zdůrazňuje, že Belgie potvrdila, že opatření, která budou podpořena z EFG, neobdrží finanční příspěvky z jiných finančních nástrojů Unie;

5. konstatuje, že koordinovaný balíček individualizovaných služeb, který má být poskytnut propuštěným pracovníkům, sestává z těchto opatření: a) z informačních schůzek, b) služeb souvisejících s přeřazením do jiného zaměstnání (hodnocení digitálních dovedností, pomoc při hledání zaměstnání nebo pomoc s nasměrováním k samostatné výdělečné činnosti atd.), c) odborné přípravy a rekvalifikace, d) odborné přípravy na pracovišti, e) veletrhu pracovních míst, f) pomoci při hledání zaměstnání a g) zprostředkování pracovních míst a slaďování poptávky a nabídky;

6. upozorňuje zejména na důležitost čl. 7 odst. 2 nařízení o EFG, který vyžaduje, aby koordinovaný balíček předjímal budoucí vyhlídky na trhu práce a požadované dovednosti, které jsou slučitelné s přechodem k udržitelnému hospodářství účinně využívajícímu zdroje, a aby se zaměřil zvláště na šíření dovedností potřebných v digitálním průmyslovém věku; vítá skutečnost, že odborná příprava v oblasti IKT v rámci balíčku a dodatečná podpora plánovaná v rámci služeb poradenství při hledání nového zaměstnání zahrnují tyto dovednosti, zejména posouzení digitálních dovedností a možnost, aby si pracovníci vypůjčili notebook, absolvovali školení o tom, jak jej používat, a získali odpovědi na své otázky týkající se digitálních technologií;

7. připomíná, že v rámci koordinovaného balíčku je možné uplatnit zvláštní dočasná opatření, mezi něž patří mimo jiné vyplácení příspěvků na péči o dítě, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. b) nařízení o EFG, s cílem usnadnit uchazečům o zaměstnání účast na navrhovaných činnostech.